

6. Varianty řešení, zmírňující opatření :

Posuzovaná koncepce jakožto návrh ZÚR Olomouckého kraje je zpracována (až na výjimky) v podstatě invariantně. Její vliv na jednotlivé složky životního prostředí byl hodnocen v kapitolách 2, 3 a 5 části A Vyhodnocení. Zde jsme se omezili na vliv hodnocené koncepce na území soustavy NATURA 2000, jak je tento specifikován v kapitole 4.

Na rozdíl od hodnoceného návrhu ZÚR se při výběru a schvalování jednotlivých záměrů bude jednat vesměs o variantní řešení (stavby v navržených koridorech a plochách), eventuálně může takovéto řešení být vyžadováno v souladu s příslušnými ustanoveními některých právních předpisů (např. § 6 odst.2 či §8 odst.4 zákona č. 100/2001 Sb.).

Vlastní posouzení jednotlivých konkrétních záměrů není předmětem tohoto hodnocení. V případě, že tyto záměry spadají pod zákon č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí, je nutné jejich samostatné posuzování ve smyslu této právní normy. V těch případech je nutno (zvláště na územích pSCI) záměry navrhovat variantně, včetně varianty nulové (tj. bez provedení záměru).

Plánovaná zmírňující opatření, směřující k ochraně EVL a PO musí u jednotlivých projektových záměrů být nezbytnou součástí procesu „posuzování vlivů“ a to ve smyslu ustanovení §5 odst.4 zákona č. 100/2001 Sb. , pokud záměr této právní normě vůbec podléhá. Takováto opatření mohou být navíc podmínkami stanovisek / vyjádření jednotlivých orgánů státní správy, vydávaných na př. pro stavební úřad v průběhu správního řízení o umístění stavby, event. při vydávání územního souhlasu.

Co se týče posouzení plánovaných opatření na ochranu území soustavy NATURA 2000 v hodnocené koncepci, tato byla posouzena na základě vztahu mimo jiné ke dvěma relevantním referenčním cílům ochrany ŽP, uvedeným v kapitole 5 tohoto Hodnocení.

Při hodnocení jednotlivých záměrů, obsažených v hodnocené koncepci je přitom legitimní očekávat zcela různé konečné hodnocení vzhledem k různým možnostem jejich územního, technologického a technického řešení. U řady záměrů lze přitom předpokládat neutrální vliv na předměty ochrany v územích pSCI (vodovodní řady) nebo dokonce vliv mírně pozitivní (plynifikace, restrukturalizace ÚSES).

Ze sporadických variantních možností jsou to zejména územní varianty vedení vedení komunikací:

- R 35 v prostoru obce Krchleby na Moravě

- I/11 v oblasti obce Bukovice u Písařova
- I/46 v místě t.zv. východní tangenty Olomouce
- II/449 v prostoru obcí Uničov, Červenka a Litovel

Jako stále diskutované další varianty lze uvést na př. trasování t.zv. labské větve průplavu Dunaj- Odra- Labe (D-O-L). Zatímco varianta průplavu D-O-L , hájená dle dříve přijatých celostátních dokumentů prochází (labská větev) přímo přes území CHKO Litovelské Pomoraví, je do posuzované koncepce zahrnuto již pouze vedení této větve mimo tuto oblast (jako východní tangenta CHKO). Tato varianta je zjevně k zmíněné oblasti daleko šetrnější. Uvedené vodní dílo však jako vysoce kontroverzní nebylo do schválené Politiky územního rozvoje ČR zařazeno a o jeho další územní ochraně má mezirezortní komise rozhodnout do 31.12.2007. U labské větve se nabízí spíše propojení Baltické moře- Severní moře realizovat na území Německa (menší délka, méně střetů, nižší ekonomická náročnost).

Stejně tak jsou na př. u vedení komunikace I/44 v lokalitě Červenohorské sedlo- Jeseník předpokládána variantní řešení s tím, že stavba Rapotín- Jeseník, vč. tunelů (Červenohorské sedlo, Loučná n/D, oblast Zlatého Chlumu- Křížový vrch) již proběhla procesem posouzení vlivů na ŽP. Souhlasné stanovisko pro ni vydalo MŽP dne 7.10.2003 pod č.j. 4916/OIP/03. U Červenohorského sedla je přitom mimo tunelovou variantu zpracována, resp. již probíhá povrchová varianta rozšíření silnice I/44 (naplánována rekonstrukce v letech 2006-2008).

U vedení této komunikace ve volné krajině je nutno konstatovat závažný negativní vliv na předměty ochrany v PO Jeseníky nebo jejím bezprostředním sousedství (Chřástal polní). Tyto vlivy byly konstatovány již v dokumentaci EIA a připomínkovány S CHKO Jeseníky (viz výše).

Specifické hodnocení možných variantních řešení, včetně navržení preventivních a kompenzačních opatření bude v řadě případů nutné odsunout až do fáze posuzování konkrétního projektového návrhu. Již dnes je však zřejmé, že závažný zásah do systému NATURA 2000 je nepřijatelný a pokud by v dalších fázích došlo k několika variantám, bylo by třeba dát přednost variantě s minimálním zásahem do těchto území, ve smyslu vyjádření příslušných orgánů státní správy na úseku ochrany přírody.

Návrh jednotlivých, zejména liniových staveb ve vymezených koridorech je nutno provádět vždy se zřetelem, aby tyto netvořily nepřekonatelné bariéry pro migraci volně žijících živočichů. Tuto skutečnost je nutno mít na zřeteli vzhledem k mnoha negativním zkušenostem s vlivem liniových staveb na fragmentaci krajiny. Možnost pohybu živočichů v

oblasti může být zhusta omezena jednak samotným tělesem silnice, jednak doprovodnými jevy – hlukem, přeměnou biotopů v okolí silnice při výstavbě, znečištěním z dopravy atd.

Mezi druhy živočichů, které by byly potenciálně postižené omezením migrační propustnosti, patří i některé druhy uvedené v přílohách Směrnice o ptácích a Směrnice o stanovištích. Jedná se zejména o ledňáčka říčního (*Alcedo atthis*) a lejska bělokrkého (*Ficedula albicollis*) - druhy, které jsou na př. v Ptačí oblasti Litovelské Pomoraví hlavním předmětem ochrany.

Jak ukázala pozorování z několika posledních let, jsou významným migračním koridorem výše uvedených druhů zejména vodní toky s doprovodnými porosty.

K určitému zmírnění negativního vlivu na migrační propustnost může přispět výstavba dostatečného množství průchodů skrz silniční těleso (mosty, propustky, estakády, ekodukty), které však musí vyhovovat potřebám migrujících živočichů. Jde zejména o již uvedenou dostatečnou hustotu, velikost a povrchovou úpravu průchozích míst. Vhodným řešením z hlediska pohybu živočichů může být v mnoha případech vedení komunikací po mostech, na pilířích nad přirozeným zachovaným terénem. Tento typ konstrukce však zároveň znamená v nížinné krajině značný zásah do krajinného rázu.